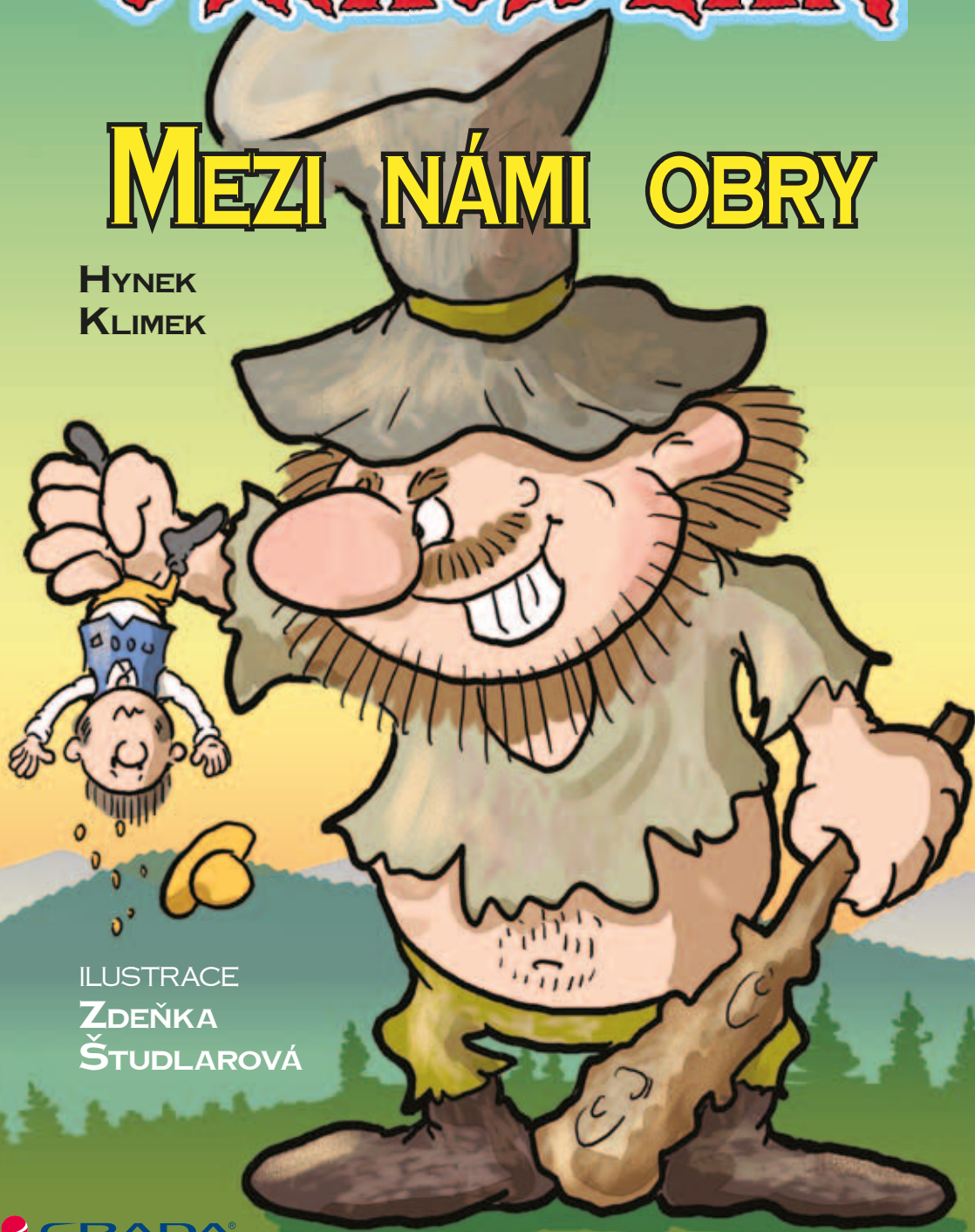

STRAŠIDLÁŘ

MEZI NÁMI OBRY

HYNEK
KLIMEK

ILUSTRACE
ZDEŇKA
ŠTUDLAROVÁ

Hynek Klimek

STRAŠIDLÁŘ

Mezi námi obry

Ilustrace Zdeňka Študlarová

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 5617. publikaci

Odpovědná redaktorka Magdalena Jimelová
Jazyková úprava Petra Honsová
Návrh obálky Zdeňka Študlarová
Grafická úprava a sazba Jan Šístek
Počet stran 64
První vydání, Praha 2014
Vytiskla tiskárna FINIDR s.r.o., Český Těšín

© Grada Publishing, a.s., 2014

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

ISBN 978-80-247-5081-1

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE

ISBN 978-80-247-9381-8 (ve formátu PDF)
ISBN 978-80-247-9382-5 (ve formátu EPUB)

OBSAH

Průvodce se představuje	5
O obrech ze Šumavy	7
O neuskutečněném boji šumavských obrů	11
O obrech od Krkonoš	13
O obrech, kteří se navzájem pobili	15
O obrovi Kobrovi	17
O hraběti, princezně a obrech z Přimdy	20
O obru Drábovi	24
O hradním pánovi proměněném v obra	29
O obrech lidojedech	32
O obrovi přemoženém vínem	36
O dalších obrech z Čech	39
O dalších obrech z Moravy a Slezska	44
O Golemovi	47
O Horgovi	49
O kouzelném džinovi	52
O dalších monstrech	54
O monstrech a stvůrách hlídajících poklady	56
Vypravěč se loučí	64

PRŮVODCE SE PŘEDSTAVUJE

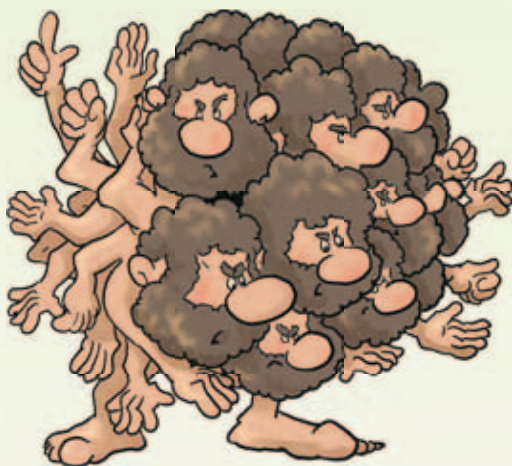
Budu vám vyprávět o obrech. Sám ale nejsem jedním z nich. Jsem horal ze Šumavy. Právě tady kdysi bylo obrů nejvíc z celé naší vlasti. Řadu z nich jsem poznal a s nejedním jsem se spřátelil. Hodně mi toho o sobě pověděli. Bylo to velice zajímavé, a tak jsem později začal shánět vědomosti o dalších obrech ze všech končin České republiky i odjinud.

Škoda, že ze Šumavy už všichni obři zmizeli. Měli totiž nade vše rádi svůj klid. Jak lidé začali pronikat hlouběji do šumavských hor a usazovali se tam, obrům to vadilo, a tak jich většina odešla do Alp. Zůstalo jen pár jedinců, ale ti už zemřeli. Obři totiž nejsou nesmrtelní jako strašidla a přízraky, přestože je mnozí lidé mezi ně počítají.

A jak je to se mnou? Jak jsem se vlastně mohl znát s obry, když je to už tak dávno, kdy ze Šumavy zmizel i ten poslední? Inu, nejsem tak docela obyčejný. Jako kouzelný dědeček se od ostatních horalů trochu liším. Ostatně, obrům jsem slíbil, že to, co se o nich dozvím, si nenechám jen pro sebe. A tak jim tímto vyprávěním taky splácím svůj dluh.

U nás bývali vždycky všichni obři podobní lidem. Jenom byli prostě převelicí. I slovo obrovský přece pochází z jejich jména. Někteří byli vysocí jako kostelní věže a někteří ještě vyšší. To v Řecku, jak dokládají jejich báje, měli obry, kteří byli hrozni nejenom svými rozměry, ale i svou podobou. Například Kykloповé měli jen jedno oko,

zato velikánské a přímo uprostřed čela. Ještě strašlivější byl prý Geron, který měl šest rukou, šest nohou a ještě k tomu křídla. Ale i to bylo málo na Hekatoncheiry. Ti měli padesát hlav a sto rukou. A ještě nebezpečnější byli vládychtiví Titáni. Ti chtěli řídit celý svět a jejich choutky museli utnout až samotní řečtí bohové na Olympu. Nejmnocnější z řeckých obrů přitom byli Giganti. Byli ještě obrovitější než ti nejurostlejší obři a měli také největší sílu a nejdelší vlasy, které se nedaly měřit na metry, ale na kilometry. A řecký obr Atlas dokonce dokázal udržet celou klenbu nebeskou.

Ukrutní a kolosální obři žili také ve Skandinávii, na Středním východě a jinde ve světě. I ruští bohatýři, prohánějící se na koních přes hory a doly po širé matičce Rusi, byli podle ruských bylin, jak se říká tamním bájím a pověstem, přímo obrovští.

Vraťme se ovšem k našim obrům. Začnu tedy na Šumavě.

O OBRECH ZE ŠUMAVY

Šumavští obři si svá sídla budovali na vrcholcích hor, protože z nich měli dobrý výhled do širokého okolí. Zůstaly po nich rozměrné pozůstatky, o kterých někteří historici tvrdí, že se jedná o pravěká hradiště. Nechci se s nimi přít, protože jedno nevyklučuje druhé. Po odchodu obrů totiž mohly nahromaděné kameny na vrcholcích hor využít Keltové a po nich Slované a na místech původních obřích sídel si vystavět svá hradiště.

Největší z nich je v Popelné poblíž Nicova na Vimpersku a nazývá se Obří hrad. Další jsou Sedlo nad Albrechticemi na Sušicku, Věnc nad Čkyní a Luzný na bavorské straně hranice. Také strmá hora Ostrý na Klatovsku se zalíbila jedné obří rodině a vypráví se i o jiných místech.

Dva mírumilovní obři z Pajreku nad Nýrskem a z nedalekého Prenetu na Klatovsku, kteří byli dobrými kamarády, uvykli lidem a spřátelili se s nimi. Dokonce se stali zbožnými a začali pravidelně chodit na bohoslužby. Jenže kostel v Nýrsku byl pro ně příliš malý a nevešli se do něj.

Museli postávat venku přede dveřmi, lidé jim je proto nechávali pootevřené, aby modlitby, zpěv a kázání mohli alespoň slyšet. V zimě ale kvůli tomu pronikal do kostela takový mráz, že se kněz i věřící třásli chladem. A samozřejmě ani pro obry to nebylo to pravé. Naštěstí místního učitele osvítil dobrý nápad a obrům poradil, aby chodili na bohoslužby do Prahy, kde je na Hradčanech mnohem větší kostel než v Nýrsku. A tak obři začali chodit na mše do svatovítské katedrály a byli náramně spokojení, protože se do ní vešli a mohli si bohoslužbu jaksepatří užít. Přitom cesta do Prahy a zpátky pro ně byla jen příjemnou procházkou. Pokud se někde nezdrželi, aby si prohlédli nějakou pamětihodnost, trvala jim slabou půlhodinku.

A když bylo třeba, oba pomáhali lidem. Třeba při kácení stromů v lese. Prostě je vytrhali holýma rukama, olámali jim větve a kmeny pak v náručích donesli tam, kam se mělo dřevo dopravit. Pomáhali i při stavbách a opravách silnic: to ve svých zástěrách nosili na staveniště hromady písku a kamení.

Přitom obrovi z Pajreku se z lidí nejvíc zamlouval nýrský kovář, který byl silný a urostlý, a obrovi vlastně docela podobný. Jak kovář neměl po ruce velké kladivo, stačilo, aby zahvízdal, a vzápětí mu kladivo od obra přistálo přímo před kovárnou.

Škoda, že tito obři už nežijí. Ale možná, že někde zanechali své potomky a jejich rod pokračuje. Nic o tom ovšem zaznamenáno není a lidská paměť zase nesahá tak hluboko do minulosti, aby se to dalo potvrdit nebo vyvrátit.

Dnes už se neví, kterému z šumavských obrů se to stalo a kde to přesně bylo. Ale říká se hned o několika místech, že se to přihodilo právě tam. Dcerka jednoho

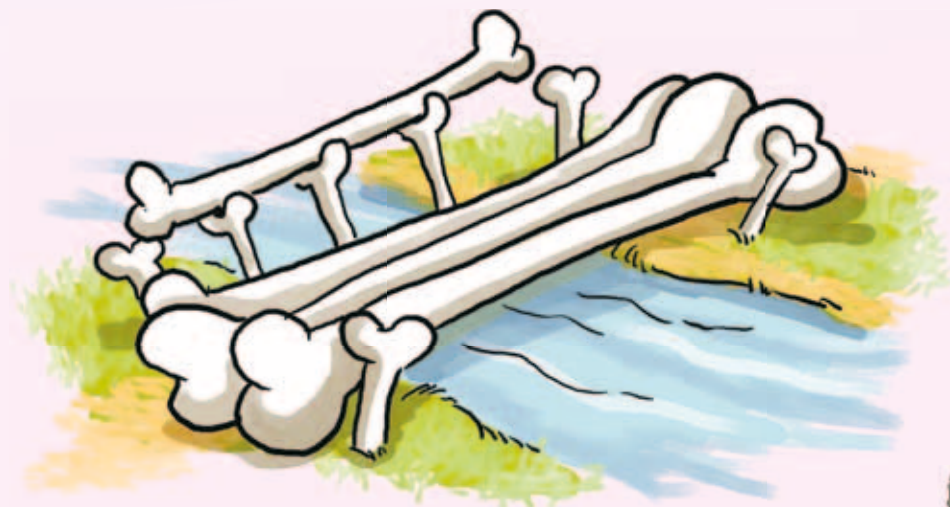

obra se prý rozhodla sejít z hory do údolí, aby se podívala, jestli tam není něco nového. A bylo! Na jedné louce oral sedlák s pluhem, do kterého měl zapřaženého vola. Pro obrovu dcerku byl tak maličký, jako je pro nás myška. A protože ona ještě nikdy žádného člověka neviděla, pohled na toho titěrného tvorečka ji dočista rozesmál. Shýbla se pro něj, opatrně si ho položila do dlaně a spěchala ho ukázat tatínkovi.

„Fuj, kde jsi to vzala?! Vždyť je to člověk! Mohl bych ho rozmáčknout, ale nebudu se s ním špinit. Už je jich tu tolik! Rozlezli se nám po horách jako mravenci po lesích. Odnes ho tam, kdes ho vzala a příště mi už nic takového domů nenos! Nechci mít lidi na očích,“ řekl jí s odporem otec.

Obří dcerka ho bez protestu poslechla. Stačilo pár kroků a byla v údolí. Tam vyděšeného sedláka vysypala z dlaně do nedoorané brázdy a šla domů. Ovšem její rodina v domovském sídle na šumavské hoře už dlouho nepobyla. Byli mezi prvními obry, kteří se ze Šumavy odstěhovali do tehdy ještě liduprázdných Alp.

Šumavští obři předtím žili i v místě, kde je dnes obec Řakom na Klatovsku. Při hloubení základů jednoho domu tam vykopali jejich kosti. Byly tak dlouhé, že si z nich udělali lávku

přes potok! Byla pevná a vydržela jim dlouho, až do doby, než ji vzala velká voda.

Přítom na Šumavě se vypráví nejen o obrech, ale i o tříhlavém psovi obřích rozměrů. Toho je prý možné spatřit dodnes. Pobývá v útrobách hory Boubín, kde je údajně velká síň plná pokladů. Vede k ní tajemná podzemní chodba ze sousedního Bobíku. A právě tou chodbou běhá ten strašlivý obří pes. Kdo na něj pohlédne, navždy zkamení, a proto je lépe poklad v boubínské hoře vůbec nehledat.

O NEUSKUTEČNĚNÉM BOJI ŠUMAVSKÝCH OBRŮ

Šumavští obři se scházivali na skalnatém vrchu nad řekou Otavou nedaleko místa, kde byl později postaven kostel svatého Mořice a pod nímž vznikly Annín a nedaleký Rejštejn.

Dodnes mu lidé říkají Mouřenec.

Obři tu pořádali své bohoslužby a různá jiná shromáždění a porady. Právě tady se jich velká část domluvila, že při vzrůstajícím počtu lidí raději Šumavu opustí a odejdou do Alp. Někteří se ovšem rozhodli zůstat a s lidmi se sbratřili. Ale vznikla i třetí skupina obrů, kteří se rozhodli s lidmi bojovat a chtěli je ze Šumavy úplně vyhnat. A mezi těmito skupinami se rozhořel nesmiřitelný boj.

Když první skupina ze Šumavy odešla, musely si to dvě zbylé mezi sebou vyřídit. Zatímco obři lidumilové chtěli jednat a přesvědčit druhé o své pravdě, ti bojechtiví nechtěli žádná jednání vůbec připustit. Domnívali se totiž, že lidumilné obry snadno porazí a pak si to lehce vyřídí i s lidmi. A aby

vyprovokovali boj, začali pobíjet lidi na potkání.

Jenže udělali jednu osudovou chybu: to když jim obr kouzelník poradil, aby si někam poschovávali svá srdce. To aby je nebylo možné usmrtit oštěpem ani dýkou nebo mečem. Bojechtiví obři ho poslechli a svá srdce si uložili do hrudí jelenů, srnců, zajíců a jiné lesní zvěře. Jenže je pak zradila jedna z obryň, která měla v táboře protivníků milého! A tak se lidumilní obři domluvili s lidmi z okolí,

a když se v horách chystala bitva, vydali se houfně do lesů na lov zvěře. S ulovenými jeleny, srnci, zajíci a další lesní zvěří pak padali k zemi i bojechtiví obři. A ti, kteří zbyli, se vzdali a prosili o milost. Poslední nesmiřitelný obr byl prý zabit na Hahnově vrchu. Říká se, že od té doby už žádný ze šumavských obrů člověku neublížil.

O OBRECH OD KRKONOŠ

Krásnou budovu radnice v Hostinném na Královéhradecku v podhůří Krkonoš zdobí dva obři. Bez dvaceti centimetrů měří pět metrů! A můžete si vybrat, byli-li hodní či zlí. Zaznamenané pověsti totiž nabízejí obojí. A vybrat si můžete i z tvrzení, proč na radnici vůbec jsou.

Podle jedněch patřili k početné družině hodných a lidumilných obrů, kteří se usadili poblíž Hostinného, jež tehdy trpělo nájezdy loupežníků. Pokaždé, když jejich banda vpadla do města, vyloupila a vyrabovala spoustu domů. Místní obyvatelé proti všehoschopným hrdlořezům vůbec nic nezmohli. Proto požádali obry o pomoc.

Obři si v městečku vyhledali úkryt, a když loupežníci do Hostinného zase vpadli, vrhli se na ně a pobili je tak, že už byl od nich navždy pokoj. Radost obyvatel města pak dlouho nebrala konce.

Dva obři se navíc rozhodli, že tu budou střežit mír a klid i nadále. A v římské zbroji, kterou si na boj pořídili, se postavili do průčelí radnice. Jako stráž tam pak stáli tak dlouho, dokud jim těla neztuhla a úplně nezkameněli.

Ovšem podle jiných vypravěčů nebyli ti dva obři zase tak dobrotiví. Jeden z nich pracoval pro družinu loupeživých obrů, která se usadila v blízkém lese, jako pekař a druhý jako řezník. Ale protože poctivé řemeslo ani jednomu z nich nevonělo, chodívali raději krást pečivo i maso do Hostinného. A brali při tom všechno, na co cestou narazili, včetně dobytka a ovcí.

Když už jejich řádění nebralo konce, napadlo jednoho moudrého člověka, jak je lapit. V místě, kudy se obři do města zpravidla dostávali, jednoduše namazali hradby lepivou smolou. Potom je už lidé snadno zajali, dovlekli k radnici a pověsili na průčelí. A viseli tam tak dlouho, dokud jim těla natřená smolou úplně neztuhla a oni nezkameněli.

A pak existuje ještě jedna pověst, která vypráví, že tito obři nepatřili k vůbec žádné družině, ale žili sami v lese u Hostinného a chodili do města loupit. Až do chvíle, kdy si na ně místní u městské brány počíhali, polili je vařící smolou a pak je vystavili na průčelí radnice pro výstrahu všem dalším loupežníkům.